

Leader-yritystuki: rakentamisinvestoinnin liitteiden muistilista

1. Yritystä ja hakemusta koskevat perusliitteet

Näitä liitteitä edellytetään lähtökohtaisesti kaikkiin yritystukihakemuksiin:

- **Liiketoimintasuunnitelma**
 - Alle 20 000 euron hankkeissa erillistä liiketoimintasuunnitelmaa ei välttämättä tarvita, jos hakemuksella on vastattu kattavasti kaikkiin pyydettyihin kysymyksiin.
- **Viimeisimmät tilinpäätöstiedot** kahdelta edelliseltä vuodelta
- **Maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelmat**
- **Velkaluettelo**
- **Eritelty kustannusarvio**
 - Kustannusarviossa on hyvä käyttää riittävän selkeitä ja tarvittaessa pyöristettyjä summia, jotta budjetissa on joustoa mahdollisia muutoksia varten.
- **Selvitys yksityisestä rahoituksesta**
 - Esimerkiksi pankin lainatarjous tai muu sitoumus yksityisestä rahoituksesta, jos hankkeessa käytetään muuta rahoitusta kuin hakijan omaa rahoitusta.
 - Huomioi, että tuki on jälkirahoitteista, joten väliaikaisrahoitus tulee suunnitella jo hakuvaiheessa.

2. Rakentamisinvestointia koskevat erityisliitteet

Rakentamishankkeissa tarvitaan lisäksi rakentamista koskevat suunnitelmat ja selvitykset. Suunnitelmien laajuuden tulee olla suhteessa hankkeen kokoon ja kustannuksiin.

- **Viranomaislupa**
 - Esimerkiksi rakennuslupa tai toimenpidelupa.
 - Jos lupaa ei tarvita, liitteeksi tarvitaan rakennusvalvontaviranomaisen lausunto siitä, ettei lupaa edellytetä (sähköpostiviesti /-viestiketju).
- **Rakentamista koskevat pääpiirustukset**
 - Asemapiirustus
 - Pohjapiirustus
 - Leikkauspiirustus
 - Julkisivupiirustukset
- **Rakennusselostus**
 - Suositeltavaa on laatia rakennusselostus esimerkiksi Talo-nimikkeistön mukaisesti eriteltyinä.

- **Rakennuselostukseen perustuva kustannusarvio tai kustannuslaskelma**
- **Tarvittavat erikoissuunnitelmat**
 - Esimerkiksi rakenne-, LVI-, sähkö- tai muut vastaavat suunnitelmat.
 - Nämä tarvitaan, jos niillä on merkitystä rakennuksen toimivuuden tai hyväksyttävien kustannusten arvioinnissa.
- **Palovakuutustodistus**
- **Jäljennökset investoinnin edellyttämistä viranomaisluvista liiteasiakirjoineen**

3. Jos rakennetaan tai remontoidaan vuokratulle maalle tai kiinteistölle

Jos investointi toteutetaan vuokratulle alueelle, rakennukseen tai kiinteistöön, tarvitaan lisäksi:

- **Riittävän pitkä määräaikainen vuokrasopimus** minimissään 10 vuotta
- **Todistus siitä, että vuokrasopimus on kirjattu maarekisteriin**

4. Investointisuunnitelma ja kustannuserittely

Rakentamisinvestoinnin yhteydessä hakemukseen kannattaa liittää selkeä investointisuunnitelma, josta käy ilmi:

- mitä rakennetaan, remontoidaan tai muutetaan
- miksi investointi on tarpeellinen
- miten investointi liittyy yrityksen toimintaan ja tavoitteisiin
- investoinnin toteutusaika
- investoinnin kustannukset eriteltynä
- miten investointi rahoitetaan
- miten investointi vaikuttaa yrityksen toimintaan, kasvuun, työllisyyteen tai kannattavuuteen

Rakentamishankkeessa voi käyttää Outokaira tuottamhan Leader-ryhmän tuottamia rakentamisen ohjeita, mallipiirustuksia ja lomakkeita:

- [kustannusarviolomakkeita](#)
- [mallipiirustuksia](#)
- [ohjeet ja oppaat](#)

5. Kustannusten kohtuullisuuden osoittaminen

Hakijan tulee osoittaa jo hakemusvaiheessa, että kustannusarvio perustuu kohtuullisiin ja realistisiin kustannuksiin.

Yli 3 000 euron hankinnat

Vähintään 3 000 euron suuruisista hankinnoista tarvitaan:

- riittävä määrä tarjouksia tai hintatason selvityksiä
- suosituksena vähintään **kolme tarjousta**
- vaihtoehtoisesti hintatietoja voidaan selvittää esimerkiksi:
 - sähköpostitse
 - puhelimitse
 - internetistä
- lisäksi hakijan tulee laatia **hintavertailu** ([lomake](#))

Tämä koskee esimerkiksi:

- koneita
- laitteita
- välineitä
- ostopalveluita
- rakennustarvikkeita
- muita hankintoja

Alle 3 000 euron hankinnat

Myös alle 3 000 euron hankinnoissa kustannusten tulee olla kohtuullisia. Hakijan tulee pystyä osoittamaan, mihin hintataso perustuu. Hintatason voi todentaa lisäämällä hakemukselle:

- verkkokaupan tulosteen / kuvakaappauksen
- hinnaston
- lyhyen selvityksen hintatasosta
- muun vertailutiedon

Lähipiirihankinnat

Kaiken suuruiset lähipiirihankinnat edellyttävät aina vertailua.

- Lähipiirihankinnoista tarvitaan etukäteen pyydetty kirjalliset tarjoukset **kolmelta ulkopuoliselta taholta**.

6. Hakemuksella ilmoitettavat tiedot

Hyrrä-hakemuksessa tulee lisäksi kuvata:

- hankkeen tavoitteet
- tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet
- hankkeen kustannukset
- toteutusaika
- yritystoiminnan kannattavuus
- kestävän kehityksen huomioon ottaminen hankkeen toteutuksessa

Lisäksi hakemuksella tulee ilmoittaa yrityksen:

- verkkosivut
- sosiaalisen median tilit

Näitä tietoja hyödynnetään kaikkia hanketyyppejä koskevan tiedottamisveloitteen seurannassa ([tiedottamisvelvollisuus](#)).